

Mai Thị Hoa, Ngô Tiến Dũng, Nguyễn Tuấn Duy, Nguyễn Thị Dung,
Nguyễn Thị Phương Thanh, Vũ Thị Hồng Nhung, Đỗ Thị Anh (2025). Tổ
chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp chế biến thức ăn chăn nuôi
trên địa bàn tỉnh Hưng Yên. *Tạp chí nghiên cứu Chính sách và Phát triển*,
03(2025), 66 - 73

*Tạp chí Nghiên cứu
Chính sách
và Phát triển*

© Học viện
Chính sách
và Phát triển 2025
© CSR, 2025

Bài báo khoa học

Tổ chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp chế biến thức ăn chăn nuôi trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

Mai Thị Hoa (TS)
Ngô Tiến Dũng (TS)
Nguyễn Tuấn Duy (TS)
Nguyễn Thị Dung (ThS)
Nguyễn Thị Phương Thanh (ThS)
Vũ Thị Hồng Nhung (ThS)
Đỗ Thị Anh (ThS)

Học viện Chính sách và phát triển
Email: nguyenthidung@apd.edu.vn

Ngày nhận bài:
05/11/2024
Bản sửa lại lần 1:
25/12/2024
Ngày duyệt bài:
05/01/2025

Tóm tắt:

Tổ chức hoạt động của bộ phận kế toán hiệu quả là mong muốn của tất cả các doanh nghiệp. Tổ chức hợp lý bộ máy kế toán không những là nền tảng quan trọng để phân công công việc của lao động kế toán hiệu quả mà còn tăng cường khả năng kiểm soát và nâng cao năng lực cung cấp thông tin của kế toán. Kế toán là công cụ của nhà quản lý, do đó, công cụ kế toán phát huy hết chức năng, nhiệm vụ của mình là nền tảng để công tác quản trị doanh nghiệp thành công. Tổ chức bộ máy kế toán và thực trạng tổ chức bộ máy kế toán trong các doanh nghiệp chế biến thức ăn chăn nuôi (CBTACN) trên địa bàn tỉnh Hưng Yên là những nội dung được tác giả trình bày trong bài viết này. Đồng thời, bài viết cũng đưa ra các khuyến nghị nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên như: tổ chức bộ máy kế toán quản trị, xây dựng bảng mô tả công việc cho lao động kế toán, xây dựng định mức lao động kế toán.

Mã số: TC030625

Từ khóa: *Bộ máy kế toán, chế biến thức ăn chăn nuôi, tổ chức lao động kế toán*

Abstract:

Organizing the effective operation of the accounting department is the desire of all enterprises. Organizing the accounting apparatus reasonably is not only an important foundation for effective assignment of work to accounting workers but also enhances the ability to control and improve the information provision capacity of accountants. Accounting is a tool for managers, therefore, accounting tools that fully promote their functions and tasks are the

foundation for successful business administration. Organizing the accounting apparatus and the current situation of organizing the accounting apparatus in animal feed processing enterprises (CBTACN) in Hung Yen province are the contents presented by the author in this article. At the same time, the article also makes recommendations to improve the effectiveness of organizing the accounting apparatus at CBTACN enterprises in Hung Yen province such as: organizing the management accounting apparatus, building job descriptions for accounting workers, building accounting labor norms.

Keyword: *Accounting apparatus, organizing the accounting, accounting labor organization*

1. Giới thiệu

Kế toán là một công cụ trong công tác quản lý của doanh nghiệp. Hiện nay, nhà nước đã đưa ra các quy định liên quan đến tổ chức hoạt động kế toán tại các doanh nghiệp. Do đó, khi tổ chức hoạt động kế toán tại doanh nghiệp nói chung và tổ chức bộ máy kế toán nói riêng cần thiết phải tuân thủ các quy định này. Bên cạnh đó, đặc thù riêng về cách thức tổ chức hoạt động kinh doanh, phạm vi hoạt động, quy mô kinh doanh của doanh nghiệp có ảnh hưởng rất lớn đến tổ chức bộ máy kế toán.

Trong điều kiện hiện nay, với sự tiến bộ của khoa học công nghệ, máy tính được sử dụng rộng rãi và hỗ trợ trong công tác quản lý doanh nghiệp nói chung và hoạt động kế toán ở doanh nghiệp nói riêng. Doanh nghiệp cần thiết phải trang bị phương tiện, thiết bị, đào tạo nhân viên để tổ chức tốt quá trình thu nhập, xử lý, phân tích và cung cấp thông tin kế toán đáp ứng đầy đủ nhu cầu quản lý của doanh nghiệp. Tổ chức bộ máy kế toán hợp lý sẽ giúp doanh nghiệp thực hiện công tác kế toán một cách có hiệu quả cung cấp thông tin tài chính kịp thời, chính xác phục vụ đắc lực cho công tác quản trị doanh nghiệp nói riêng

và phục vụ cho những đối tượng quan tâm khác nói chung.

Các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên có đặc điểm: các doanh nghiệp sản xuất với chu kỳ sản xuất sản phẩm ngắn, quy trình sản xuất giản đơn, sử dụng ít lao động. Quy mô doanh nghiệp chủ yếu là quy mô vừa và nhỏ cần thiết tổ chức bộ máy kế toán hợp lý trong điều kiện ứng dụng công nghệ thông tin để có thể vận hành công tác kế toán hiệu quả. Các doanh nghiệp CBTACN tiến hành hoạt động chính là hoạt động sản xuất sản phẩm, các doanh nghiệp này đặc biệt quan tâm đến việc tổ chức bộ máy kế toán sao cho phù hợp.

Trong bài này, tác giả khái quát những nội dung lý thuyết chính về tổ chức bộ máy kế toán trong doanh nghiệp và thực trạng tại các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên và đưa ra các khuyến nghị để hoàn thiện tổ chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp này.

2. Cơ sở lý thuyết

2.1. Hệ thống các văn bản pháp luật quy định về tổ chức bộ máy kế toán

Điều 49, Luật kế toán (Quốc hội, 2015) quy định “Đơn vị kế toán phải tổ chức bộ máy kế toán, bố trí người làm kế toán hoặc thuê dịch vụ làm kế toán”. Điều 18, nghị định 174 (Chính phủ, 2016) quy định “Đơn vị kế toán phải bố trí người làm kế toán đảm bảo các quy định của Luật kế toán, số lượng người làm kế toán tùy theo quy mô hoạt động, yêu cầu quản lý, chức năng nhiệm vụ hoặc biên chế của đơn vị. Đơn vị kế toán có thể bố trí người làm kế toán kiêm nhiệm các công việc khác mà pháp luật về kế toán không nghiêm cấm”. Bên cạnh đó, điều 50 Luật kế toán (Quốc hội, 2015) quy định người đại diện theo pháp luật của đơn vị kế toán có trách nhiệm “Tổ chức bộ máy kế toán, bố trí người làm kế toán hoặc quyết định thuê doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ kế toán, hộ kinh doanh dịch vụ kế toán theo đúng quy định”.

Tiêu chuẩn của người làm công tác kế toán cũng được quy định rõ trong điều 51 và điều 52 của Luật kế toán 2015. Cụ thể, điều 51, Luật kế toán quy định “Người làm kế toán phải có các tiêu chuẩn sau đây: Có phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, trung thực, liêm khiết, có ý thức chấp hành pháp luật; Có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ về kế toán; Người làm kế toán có quyền độc lập về chuyên môn, nghiệp vụ kế toán; Người làm kế toán có trách nhiệm tuân thủ các quy định của pháp luật về kế toán, thực hiện các công việc được phân công và chịu trách nhiệm về chuyên môn, nghiệp vụ của mình”

Theo điều 51, Luật kế toán, “Kế toán quản trị là việc thu thập, xử lý, phân tích và cung cấp thông tin kinh tế, tài chính theo yêu cầu quản trị và quyết định kinh tế, tài chính trong nội bộ đơn vị kế toán”. Thông tư 53 (Bộ tài chính, 2006), hướng dẫn về thực hiện công tác kế toán quản trị trong doanh nghiệp trong đó có hướng dẫn về tổ chức công tác kế toán quản trị trong doanh nghiệp.

Như vậy, theo các quy định pháp luật thì doanh nghiệp cần: Tổ chức bộ máy kế toán; Bố trí lao động làm kế toán; Lao động kế toán phải đáp ứng các tiêu chuẩn theo quy định; Kế toán quản trị phục vụ cho yêu cầu nội bộ bên trong doanh nghiệp.

2.2. Các mô hình tổ chức bộ máy kế toán

“Bộ máy kế toán bao gồm tập thể cán bộ, nhân viên kế toán cùng công tác để thực hiện toàn bộ công tác kế toán, thống kê và công tác tài chính ở doanh nghiệp” (Luu Đức Tuyên, 2011). Cụ thể, tổ chức bộ máy kế toán chính là sự xác định các phần công việc, lao động đảm nhận các phần công việc này và sự phối hợp với nhau một cách hợp lý. Theo phân cấp quản lý, tổ chức bộ máy kế toán ở các đơn vị được thực hiện theo một trong ba mô hình sau: Mô hình tổ chức bộ máy kế toán tập trung; Mô hình tổ chức bộ máy kế toán kế toán phân tán; Mô hình tổ chức bộ máy kế toán hỗn hợp vừa tập trung vừa phân tán (Đoàn Văn Anh và cộng sự, 2021), (Luu Đức Tuyên, 2011).

Mô hình tổ chức bộ máy kế toán tập trung

Mỗi doanh nghiệp chỉ tổ chức một bộ phận kế toán trung tâm. Người chịu trách nhiệm cao nhất là kế toán trưởng. Những người làm kế toán được giao thực hiện các nhiệm vụ khác nhau tùy theo sự sắp xếp của người đứng đầu bộ phận. Tại bộ phận kế toán trung tâm, toàn bộ các nghiệp vụ kế toán được thực hiện. Tại các cơ sở thành viên như nhà máy, chi nhánh thực hiện hạch toán phụ thuộc chỉ thực hiện thu nhận thông tin thông qua các giấy tờ tài liệu, không tiến hành mở sổ và ghi sổ kế toán hay nói cách khác tại các bộ phận này không tổ chức bộ phận kế toán riêng. Tại các đơn vị này chỉ bố trí viên thực hiện thu thập chứng từ kế toán phát sinh tại đơn vị mình sau đó chuyển lên bộ phận trung tâm. Mô hình này tối ưu đối với các doanh nghiệp nhỏ.

Mô hình tổ chức bộ máy kế toán phân tán

Bộ máy kế toán của doanh nghiệp được phân chia thành hai cấp: cấp trên và cấp dưới. Cả hai bộ phận này đều thực hiện toàn bộ vai trò của một bộ phận kế toán. Các nghiệp vụ kinh tế phát sinh tại trụ sở doanh nghiệp do kế toán cấp trên tiến hành. Bộ phận kế toán cấp trên còn tiến hành tổ chức, hướng dẫn, định hướng cho đơn vị kế toán cấp dưới. Báo cáo kế toán tổng hợp sẽ được lập bởi bộ phận kế toán cấp trên vào cuối kỳ trên cơ sở thông tin thu nhận từ các đơn vị thành viên. Kế toán ở đơn vị cấp dưới thực hành kế toán tại đơn vị mình, lập báo cáo. Định kỳ, bộ phận này gửi tài liệu, báo cáo cho đơn vị cấp trên. Hình thức tổ chức này phát huy tốt với các doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn rộng, quy mô lớn. Sẽ phát sinh nhiều chi phí hơn nếu doanh nghiệp tổ chức theo cách này.

Mô hình tổ chức bộ máy kế toán kết hợp

Bộ phận kế toán trung tâm sẽ tiến hành hạch toán toàn bộ các nghiệp vụ kinh tế phát sinh tại trụ sở đơn vị. Các nghiệp vụ kinh tế phát sinh tại các đơn vị cấp dưới không có bộ phận kế toán riêng được kế toán trung tâm tiến hành. Đơn vị cấp dưới có bộ phận kế

toán riêng sẽ thực hiện kế toán các hoạt động của mình. Định kỳ các đơn vị này lập báo cáo và gửi lên phòng kế toán cấp trên. Cách thức này phát huy tác dụng với các doanh nghiệp hoạt động trên nhiều khu vực địa lý khác nhau, có nhiều chi nhánh, đơn vị phụ thuộc

Như vậy, doanh nghiệp để lựa chọn cách thức tổ chức bộ máy kế toán nào tùy thuộc rất nhiều vào những điểm riêng về quy mô, về cách thức tổ chức hoạt động sản xuất kinh doanh của đơn vị.

Tổ chức công tác kế toán quản trị

Nghiên cứu của Ahmad (2012), kết quả nghiên cứu cho thấy các nội dung của kế toán quản trị: kế toán quản trị chi phí, hệ thống dự toán sản xuất kinh doanh, hệ thống đánh giá thành quả, thông tin kế toán quản trị hỗ trợ cho quá trình ra quyết định và kế toán quản trị chiến lược

Theo phần IV thông tư 53 (Bộ tài chính, 2006) “Các doanh nghiệp căn cứ vào các điều kiện cụ thể của mình tùy theo điều kiện cụ thể của mình để tổ chức bộ máy kế toán quản trị theo hình thức tách biệt, hình thức kết hợp và hình thức hỗn hợp”

Thông tin kế toán được cung cấp cho nhiều đối tượng khác nhau bao gồm cả các đối tượng bên trong nội bộ doanh nghiệp và những đối tượng quan tâm bên ngoài. Công tác kế toán của doanh nghiệp cần đảm bảo cung cấp thông tin cho cả hai nhóm đối tượng này. Thông tin kinh tế, tài chính cung cấp cho các nhà quản lý do kế toán quản trị cung cấp. Công tác kế toán nhằm cung cấp thông tin cho nhà quản lý có thể thực hiện kết hợp song song cùng với kế toán phục vụ lập báo cáo tài chính. Hoạt động kế toán quản trị cũng có thể thực hiện tách biệt là một bộ phận riêng.

2.3. Tổ chức lao động kế toán

“Trong điều kiện ứng dụng ứng dụng công nghệ thông tin, do nhiều công việc có thể được tập trung trong một chức năng nhập liệu và xử lý của phần mềm, nên cần quy định rõ chức năng của từng bộ phận, từng phần hành

kế toán trong việc truy cập và xử lý dữ liệu” (Đoàn Văn Anh và cộng sự, 2021). Hay nói cách khác tổ chức lao động kế toán trong điều kiện ứng dụng công nghệ thông tin cần thực hiện phân quyền rõ ràng để đảm bảo lao động kế toán phát huy được hết năng lực của mình mà vẫn đảm bảo an toàn thông tin.

Phân công lao động kế toán tiếp cận theo quá trình thu thập, xử lý và cung cấp thông tin kế toán theo đối tượng kế toán thì sẽ căn cứ vào đối tượng hoặc nhóm đối tượng kế toán để phân chia. Theo đó, công tác kế toán doanh nghiệp sẽ phân chia thành các phần hành như: Kế toán tiền lương; Kế toán hàng tồn kho; Kế toán các khoản phải trả, Kế toán tiền gửi... Khi tổ chức theo cách tiếp cận này, cần phân định rõ mỗi phần hành kế toán sẽ phụ trách các nghiệp vụ cụ thể nào. Tiếp cận theo các quy trình kinh doanh của doanh nghiệp, công tác kế toán doanh nghiệp sẽ được phân chia thành các phần hành tương ứng với các quy trình kinh doanh hoặc chu trình nghiệp vụ kinh tế.

Doanh nghiệp tổ chức phân công lao động kế toán theo phương án nào thì điều quan trọng nhất vẫn là việc mô tả rõ ràng, chi tiết công việc cần làm, cần hoàn thiện của mỗi vị trí công việc trong bảng mô tả công việc của từng vị trí công tác. Tùy theo khối lượng công việc, đặc điểm tổ chức để doanh nghiệp phân chia lao động kế toán phù hợp. Đồng thời, doanh nghiệp cần xây dựng nội dung chi tiết công việc theo từng phần hành kế toán. Bảng mô tả công việc của từng lao động kế toán cần được mô tả chi tiết, rõ ràng.

Trên cơ sở bộ máy kế toán hoàn chỉnh đã được xây dựng và mô tả chi tiết về nhiệm vụ của từng phần hành kế toán, doanh nghiệp sẽ thực hiện tuyển dụng, bố trí, sắp xếp lao động cho bộ phận kế toán. Số lượng người đảm nhiệm từng phần hành sẽ phụ thuộc vào khối lượng công việc. Một nội dung công việc kế toán có thể do nhiều người đảm nhiệm và trái lại một người cũng có thể tham gia vào nhiều nội dung công việc kế toán.

3. Phương pháp nghiên cứu

Tác giả đã tiến hành thống kê số lượng doanh nghiệp trên cơ sở tài liệu từ các nguồn Những trang vàng, thành viên thuộc Hiệp hội CBTACN, thông tin từ Cục chăn nuôi thì riêng trên địa bàn tỉnh Hưng Yên có đến 30 đơn vị CBTACN tập trung ở các khu công nghiệp, cụm công nghiệp. Quy mô của các doanh nghiệp này những đơn vị chế biến nhỏ và vừa.

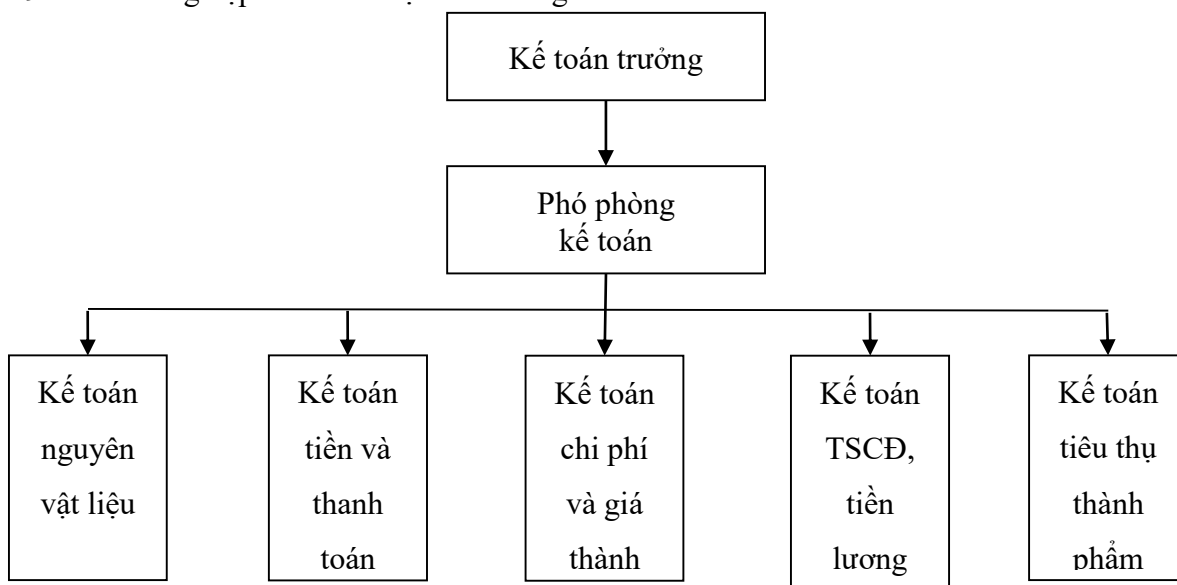
Để thực hiện bài viết này phương pháp nghiên cứu định tính đã được tác giả vận dụng. Tác giả đã thu thập, hệ thống hóa, phân tích các tài liệu và thông tin thứ cấp từ các công trình nghiên cứu trước đó. Đồng thời, để có thông tin thực tế tại các doanh nghiệp, phiếu khảo sát đã được gửi đến 26 doanh nghiệp và có 16 doanh nghiệp phản hồi. Trong số các doanh nghiệp đã khảo sát và có phản hồi thì 81% doanh nghiệp có quy mô nhỏ và vừa; 19% doanh nghiệp lớn. Bên cạnh đó tác giả

thực hiện phỏng vấn với kế toán của ba công ty CBTACN nuôi trên địa bàn tỉnh Hưng Yên. Tác giả sử dụng phương pháp thống kê mô tả để phân tích, trình bày và giải thích dữ liệu thông qua các giá trị thống kê nhằm đánh giá thực trạng tổ chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp CBTACN nuôi trên địa bàn tỉnh Hưng Yên.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Về hình thức tổ chức bộ máy kế toán

Kết quả thu được cho thấy toàn bộ các doanh nghiệp có tổ chức bộ phận kế toán. Toàn bộ công việc kế toán được thực hiện tại bộ phận kế toán. Bộ máy kế toán tập trung được vận dụng tại 81% các doanh nghiệp đã khảo sát (13/16 doanh nghiệp). Các doanh nghiệp này có đặc điểm là doanh nghiệp chế biến nhỏ. Doanh nghiệp chỉ có một phòng kế toán.

Sơ đồ 1. Tổ chức bộ máy kế toán trong các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

(Nguồn: tác giả tổng hợp)

Kế toán trưởng là người đứng đầu phòng kế toán. Kế toán trưởng phụ trách toàn bộ công tác của phòng. Kế toán trưởng thực hiện bố trí sắp xếp lao động kế toán, phân quyền cho kế toán thực hiện các chức năng trên phần mềm kế toán. Dưới kế toán trưởng là phó phòng kế toán. Phó phòng kế toán thường phụ trách kế toán tổng hợp, tổng hợp số liệu. Các

nhân viên kế toán, thực hiện các công việc cụ thể liên quan trên phần mềm theo phân quyền của kế toán trưởng và các công việc khác được giao. Tại các bộ phận có bố trí nhân viên thu thập tài liệu, chứng từ. Chứng từ, tài liệu thu thập được sẽ được chuyển đến phòng kế toán để hạch toán. Với các doanh nghiệp sử dụng phần mềm kế toán online thì các nhân

viên thông kê kinh tế tại các bộ phận cũng thực hiện chức năng nhập liệu trên phần mềm theo phân quyền của kế toán trưởng. Điều này giúp tài liệu kế toán được cập nhật và khối lượng công việc của phòng kế toán công ty cũng được giảm nhẹ.

Hình thức bộ máy kế toán kết hợp cũng được một số doanh nghiệp vận dụng (3/16 doanh nghiệp). Các doanh nghiệp này đều là doanh nghiệp có nhiều chi nhánh, hoạt động trên địa bàn toàn quốc, có quy mô vốn lớn, trên 300 lao động.

Không có doanh nghiệp nào được khảo sát có bộ phận kế toán quản trị riêng. Thậm chí rất nhiều doanh nghiệp chưa biết đến, và chưa thấy được vai trò của kế toán quản trị: 10/16 doanh nghiệp (chiếm 63%). Trong số doanh nghiệp khảo sát có 6 doanh nghiệp (chiếm 27%) có bố trí kế toán kiêm nhiệm kết hợp công việc kế toán tài chính và kế toán quản trị ở khâu quản lý chi phí và bán hàng.

4.2. Về tổ chức lao động kế toán

Số lượng nhân viên trong phòng kế toán của các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên 3 - 11 người. Trình độ của lao động của kế toán của các doanh nghiệp này rất đa dạng: nhân viên chỉ tốt nghiệp các khóa đào tạo ngắn hạn đến nhân viên có trình độ cao học.

Một số doanh nghiệp đã có xây dựng bảng mô tả công việc của lao động kế toán. Cụ thể, có 4/16 (25%) đã xây dựng bảng mô tả công việc cho vị trí lao động kế toán thuộc một số phần hành như kế toán thanh toán, kế toán bán hàng, kế toán trưởng, kế toán tổng hợp. Số lượng doanh nghiệp chưa xây dựng bảng mô tả công việc cho các vị trí kế toán trong bộ máy kế toán chiếm tới 75%. Bên cạnh đó chưa có doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên nào xây dựng định mức công việc của kế toán. Do đó, số lượng lao động kế toán cần thiết trong bộ máy kế toán hoàn toàn do kế toán trưởng xác định dựa vào kinh nghiệm mà chưa dựa trên cơ sở xây dựng định mức công việc kế toán.

Về đào tạo liên tục cho nhân viên, 12/16 (75%) doanh nghiệp được khảo sát đều thực hiện cho nhân viên tham gia các khóa đào tạo cập nhật kiến thức chuyên môn kế toán, thuế, phần mềm kế toán và các phần mềm hỗ trợ: phần mềm bảo hiểm xã hội, phần mềm quản lý hóa đơn, phần mềm hóa đơn điện tử...

Các doanh nghiệp đều ứng dụng máy tính trong thực hành kế toán. Phần mềm kế toán được 100% các doanh nghiệp sử dụng. Các doanh nghiệp chủ yếu sử dụng các phần mềm đóng gói trong nước. Phần mềm ERP trong công tác quản trị doanh nghiệp cũng đã được các doanh nghiệp quan tâm và đã có 1 doanh nghiệp thuê thiết kế và đưa vào vận dụng.

100% các doanh nghiệp CBTACN nuôi trên địa bàn tỉnh Hưng Yên phân công lao động kế toán theo cả hai cách tiếp cận. Kết hợp tiếp cận theo vừa theo đối tượng và tiếp cận theo chu trình kinh doanh. Như vậy, doanh nghiệp bố trí nhân sự vào các vị trí như nhân viên kế toán phụ trách theo dõi về vật tư hàng hóa; nhân viên kế toán theo dõi chi phí sản xuất kinh doanh và tính giá thành sản phẩm...

4.3. Thảo luận kết quả nghiên cứu

Các doanh nghiệp chế biến thức ăn trên địa bàn tỉnh Hưng Yên đều tổ chức bộ máy kế toán và căn cứ vào quy mô, đặc điểm ngành nghề sản xuất thức ăn chăn nuôi các công ty có quy mô nhỏ và vừa tổ chức bộ máy kế toán theo hình thức tập trung còn các doanh nghiệp có quy mô lớn có nhiều chi nhánh tổ chức bộ máy kế toán theo hình thức kết hợp (vừa tập trung vừa phân tán) là phù hợp. Phần mềm kế toán đã được tất cả các doanh nghiệp sử dụng. Khi thực hành kế toán trên phần mềm, lao động kế toán đã được phân quyền rõ ràng. Tuy nhiên, hoạt động kế toán quản trị chưa được các doanh nghiệp quan tâm và nhận thức đúng vai trò của công tác này. Khối lượng công việc của bộ phận kế toán chưa được định mức, do đó công việc cụ thể của từng người làm kế toán tại doanh nghiệp chưa được định mức

và mô tả cụ thể thông qua các bảng mô tả công việc.

5. Kết luận và khuyến nghị

5.1. Kết luận

Qua quá trình nghiên cứu, có thể nhận thấy các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên đã thực hiện tổ chức bộ máy kế toán theo quy định. Bộ máy kế toán được tổ chức hiệu quả, gọn nhẹ. Tuy nhiên, thực trạng tổ chức bộ máy kế toán ở các doanh nghiệp vẫn còn những hạn chế: (1) Chưa quan tâm tổ chức bộ phận kế toán quản trị; (2) Nhiều doanh nghiệp chưa xây dựng Bảng mô tả công việc cho lao động kế toán; (3) Các doanh nghiệp chưa thực hiện xây dựng định mức lao động kế toán.

5.2. Khuyến nghị

Thứ nhất, về tổ chức công tác kế toán quản trị. Xét theo thực tế đặc điểm của các doanh nghiệp CBTACN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên, việc tổ chức kết hợp giữa công tác kế toán phục vụ việc cung cấp thông tin cho quản lý và kế toán nhằm mục đích lập báo cáo tài chính là mô hình tối ưu nhất. Theo đó, sẽ sắp xếp lao động kế toán theo hướng kiêm nhiệm đảm nhiệm hoạt động kế toán tài chính vừa đảm nhiệm hoạt động kế toán quản trị. Tuy nhiên, ở một số nội dung của kế toán quản trị có sự kết hợp với các phòng ban khác trong

doanh nghiệp để thực hiện nhiệm vụ như xây dựng định mức, dự toán.

Thứ hai, về xây dựng bảng mô tả công việc cho lao động kế toán. Xây dựng bảng mô tả công việc cho lao động kế toán là cơ sở để sắp xếp lao động kế toán phù hợp. Đây cũng là cơ sở để giám sát, kiểm tra mức độ thực hiện công việc của lao động kế toán để có căn cứ đánh giá chất lượng, hiệu suất lao động của nhân viên. Bảng mô tả công việc được xây dựng theo thực tế là căn cứ để tổng hợp định mức công việc của bộ phận kế toán nói chung và định mức công việc của từng vị trí kế toán nói riêng. Các nội dung: trình độ lao động yêu cầu, kết quả công việc, quyền, quan hệ với các bộ phận khác... cần được đề cập trong bảng mô tả công việc.

Thứ ba, về xây dựng định mức lao động kế toán. Định mức lao động kế toán là cơ sở để tuyển dụng, sắp xếp người làm kế toán. Trước hết, doanh nghiệp cần xây dựng danh mục các hoạt động cụ thể của bộ phận kế toán. Sau đó, xác định nội dung cụ thể của mỗi hoạt động và xác định thời gian thực hiện. Đây là cơ sở để xây dựng định mức lao động kế toán. Ở mỗi đầu mục công việc cần xác định được khối lượng cần thực hiện và thời gian tiến hành. Đồng thời cần phân định rõ khối lượng công việc thực hiện hàng ngày và công việc cần rà soát, tổng hợp, báo cáo ở cuối kỳ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Ahmad, K. (2012), 'The use of management accounting practices in Malaysian SMEs', doctoral dissertation, University of Exeter.
- Bộ Tài chính, thông tư 53/2016/TT-BTC, ngày 12 tháng 6 năm 2016 của Bộ Tài chính hướng dẫn thực hiện công tác kế toán quản trị trong doanh nghiệp
- Bùi Phương Thanh (2018) Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán trong các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh Hải Dương
- Bùi Tiến Dũng (2018) Tổ chức kế toán quản trị tại các doanh nghiệp sản xuất giấy – nghiên

cứu tại Tổng công ty giấy Việt Nam và các doanh nghiệp liên kết

Chính phủ, nghị định 174/2016/NĐ-CP, ngày 30 tháng 12 năm 2016 hướng dẫn thi hành một số điều của Luật kế toán

Đoàn Văn Anh, Phạm Đức Hiếu (2021), Giáo trình Tổ chức công tác kế toán, NXB Thống kê.

Lưu Đức Tuyên, Ngô Thị Thu Hồng (2011), Giáo trình Tổ chức công tác kế toán trong doanh nghiệp, NXB Tài chính

Ngô Thành Nam (2017), Tổ chức công tác kế toán tại các doanh nghiệp may mặc trên địa bàn tỉnh Hải dương trong điều kiện ứng dụng công nghệ thông tin

Quốc hội (2015), Luật Kế toán

Quốc hội (2024) Luật sửa đổi bổ sung một số điều của luật chứng khoán, luật kế toán, luận kiểm toán độc lập.